

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ
NEKILNOJAMĄJĮ TURĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO NR. VIII-359 5, 12, 16 IR 21
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-2109**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. kovo 28 d. sprendimo Nr. SV-S-647 „Dėl teisės aktų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 5, 12, 16 ir 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-2109 (toliau – Įstatymo projektas) 1 ir 2 straipsnių nuostatoms dėl toliau išdėstytų argumentų:

1.1. Įstatymo projekto 1 ir 2 straipsniuose siūlomos nuostatos dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 ir 12 straipsnių pakeitimo ir papildymo iš esmės analogiškos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 ir 12 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-921, dėl kurio Lietuvos Respublikos Vyriausybė savo poziciją Seimui išdėstė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 22 d. nutarime Nr. 56 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 ir 12 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-921“ (toliau – Išvada), 1 ir 2 straipsnio nuostatoms. Lietuvos Respublikos Vyriausybė lieka prie Išvados 1–3 ir 5 punktuose išdėstytų argumentų.

1.2. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2014 m. spalio 30 d. nutarime Nr. KT46-N14/2014 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies (2006 m. lapkričio 16 d. redakcija), 12 straipsnio 1 dalies (2006 m. lapkričio 16 d. redakcija) nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pripažino, kad Įstatymo projekto 2 straipsniu siūlomos keisti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatos neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. spalio 30 d. nutarime Nr. KT46-N14/2014 išdėstytus argumentus, konstatuotina, kad Įstatymo projekto 1 ir 2 straipsniuose siūlomas iš pagrindų nuosavybės teisių atkūrimo į žemę miestuose sąlygas keičiantis naujas teisinis reguliavimas, praėjus net 27 metams nuo nuosavybės teisių atkūrimo į žemę proceso pradžios ir per šį laiką miestuose nuosavybės teises atkūrus į 91 proc. piliečių prašymuose nurodyto žemės ploto, gali pažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintus asmenų lygiateisiškumo ir teisėtų lūkesčių principus. Be to, tenkinant tik asmenų, turinčių teisę atkurti nuosavybės teises, interesą nuosavybės teises į minėtą žemę atkurti natūra ir nepaisant visuomenės, kurios nariai yra ir asmenys, kuriems jų nuosavybės teise turimų statinių eksploatacijai reikalinga tokia žemė, interesų dėl tos pačios žemės, nebūtų laikomasi konstitucinio reikalavimo derinti tokius interesus ir nebūtų apsaugotos kitos Konstitucijoje įtvirtintos vertybės – *inter alia* atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės siekis (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. spalio 30 d. nutarimas Nr. KT46-N14/2014).

2. Iš esmės pritarti Įstatymo projekto nuostatomis, kurių tikslas – piliečiams, turintiems teisę atkurti nuosavybės teises į žemę miestuose, nustatyti terminą, per kurį jie galėtų pakeisti valią dėl atlyginimo būdo ir prašyti už valstybės išperkamą žemę miestuose atlyginti lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje, ir pateikti pastabas bei pasiūlymus dėl siūlomo teisinio reguliavimo tobulinimo:

2.1. Įstatymo projekto 3 straipsnio nuostatų siūloma atsisakyti, kadangi Lietuvos Respublikos Seimui 2014 m. rugsėjo 25 d. priėmus Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 10, 16 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XII-1150 (toliau – įstatymas Nr. XII-1150), atlyginimo už valstybės išperkamą žemę miestuose lygiaverčiu miško plotu būdas šiuo metu galiojančioje Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 9 dalies 1 punkto redakcijoje jau yra numatytas.

Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies nuostatų taip pat siūloma atsisakyti, kadangi Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 2 dalis, kurią Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalimi siūloma pripažinti netekusia galios, jau pripažinta netekusia galios įstatymu Nr. XII-1150.

2.2. Pagal šiuo metu galiojančią Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 4 dalies redakciją, piliečiai, turintys teisę atkurti nuosavybės teises į žemę miestuose, teisę pakeisti valią dėl atlyginimo būdo ir prašyti už valstybės išperkamą žemę miestuose atlyginti lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje turėjo 2014 m. lapkričio 1 d.–2015 m. kovo 1 d. laikotarpiu, todėl vietoj siūlymo – papildyti Piliečių

nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnį nauja dalimi – Įstatymo projektu tikslingiau būtų tikslinti šiuo metu galiojančioje Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nurodytą datą, iki kurios minėti piliečiai turėjo teisę pakeisti valią ir prašyti už valstybės išperkamą žemę miestuose atlyginti lygiaverčiu miško plotu kaimo vietovėje. Kartu atsisakytina Įstatymo projekto 4 straipsnio 3 dalies nuostatų.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatytas įsipareigojimas 2019 m. III ketvirtį užbaigti žemės grąžinimo procesą, vietoj Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nurodytos datos – „2015 m. kovo 1 d.“ siūlytina įrašyti „2019 m. gegužės 1 d.“

2.3. Siūlome nustatyti Įstatymo projekto įsigaliojimo datą – 2018 m. lapkričio 1 d., o Įstatymo projektui įgyvendinti reikalingų teisės aktų parengimo datą – 2018 m. spalio 31 d., kadangi Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti terminai jau yra pasibaigę.

2.4. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) duomenimis, pagal 2018 m. birželio 1 d. būklę orientacinis nuosavybės teisėms atkurti rezervuotų laisvos žemės fondo miškų kaimo gyvenamosiose vietovėse plotas yra apie 89,2 tūkst. ha (iš jų apie 16,6 tūkst. ha yra saugomose teritorijose), iš kurio: pagal NŽT teritoriniuose skyriuose turimas išvadas dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn apie 0,8 tūkst. ha miškų numatoma panaudoti piliečių turimoms nuosavybės teisėms į žemę atkurti; pagal NŽT teritoriniuose skyriuose turimus VI Valstybinei miškų urėdijos prašymus apie 25,1 tūkst. ha miškų – perduoti šiai valstybės įmonei valdyti patikėjimo teise; apie 17,7 tūkst. ha miškų – perduoti aukcionuose. Atsižvelgiant į šiuos NŽT pateiktus statistinius duomenis (informaciją), prognozuojama, kad laisvos valstybinės žemės fonde vis dar yra apie 30 tūkst. ha nuosavybės teisėms atkurti rezervuotų laisvos žemės fondo miškų kaimo gyvenamosiose vietovėse, kurie galėtų būti panaudoti šio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo 2 punkte nurodytoms Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti.

Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras

Žemės ūkio ministerijos
Teisėkūros ir atstovavimo
skyriaus patarėjas
Moldotas Vaznevičius
2018-09-13

Sureduokute
Violeta Lesčinskienė
2018-08-08